Oppsummering:

Samtaler med utbyggere, tiltakshavere, konsulenter og entreprenører mai 2023.

Bakgrunn for notatet:

Kommunedirektøren har bedt avdeling for næring, om å innhente tilbakemelding på hvordan næringsaktører i kommunen opplever kommunen som tilrettelegger for utbygging. For å få en forståelse for utfordringer knyttet dette, har avdelingen hatt samtaler med 10 ulike aktører. Dette har vært utbyggere, konsulenter og entreprenører innen bygg og anlegg som har kontakt med Sortland Kommune i ulike sammenhenger.

Dette er et lite utvalg, men etter næringsavdelingens oppfatning, representerer disse aktøren en viss bredde. I tillegg til det generelle, er også de ulike synspunkter som har vært presentert i media lagt til grunn for dialogen. Oppsummeringen er bygget på en sammenfatning av samtalene der ikke alle de ulike synspunktene refereres.

Kort beskrivelse av Sortland.
Det er pekt på at Sortland Kommune har et godt planverk som er på høyde med andre sammenlignbare byer i Hålogalandsregionen. Fra konsulentsiden er det pekt på at byplanen oppleves som et godt styringsverktøy mens andre oppfatter byplanen som et hinder for utvikling. Manglede utbygde og godkjente avløpsanlegg oppleves som et hinder for ønsket utbygging.

Samtalepartnere kontaktpunkter i kommunen.
Samtalepartnerne har hatt ulike kontaktpunkter med kommunen. Her er det byggesak og plan, kommunalteknikk og utbygging som i det vesentlig kontaktes. I mindre grad er kontaktpunktene eiendom, naturforvaltning, geodata og servicetorget. Oppsummert er det kommet fram at aktørene opplever de største utfordring knyttet til kontaktpunktene på byggesak og plan. Det er kommet fram få utfordringer i kontakt med de øvrige avdelingene. Derfor er oppsummeringen nedenfor knyttet til byggesaksavdelingen og planavdelingen.

Utfordringene sett fra næringslivet.

Samtalepartnerne opplever at det er vanskelig å få kontakt med saksbehandlerne. Booking kalenderen fungerer dårlig, og blir derfor lite brukt. Mange opplever at det er vanskelig å få avtalt møter, enten samtaler eller på telefon. Det er gjerne de relativt «små» aktørene som har utfordringer knyttet til dette mens de «større» aktørene ikke opplever de samme utfordringene.

Alle aktørene i undersøkelsen er tydelig på at saksbehandlingstiden er for lang. Det tar for lang tid å få booket samtaler, møter, forhåndskonferanser og å få svar på brev/mailer. Det hevdes at det kan ta opptil år for å få svar.

Det oppleves av enkelte at det er vanskelig å få til god dialog med saksbehandlere mens andre opplever det motsatte. Med andre ord, kommer det ikke fram en ensartet oppfatning. Enkelte hevder at en er redd for å bli «straffet» hvis en retter kritikk mot administrasjonen mens andre ikke har samme oppfatning.

Samtalepartnerne synspunkter på hva som er årsaken til utfordringene

Det er ei klar oppfatning fra aktørene at det er for liten saksbehandlerkapasitet i administrasjonen. Dette er framført som den klart viktigste årsaken til det som oppleves som utfordrende og man har en oppfatning av at byggesaksavdelingen og planavdelingen bør få tilført flere stillinger. Man mener at det ved omfattende saker som kontroll av godkjente byggesaker, bør det vurderes å leie inn ekstern kompetanse. Det er videre ulikt syn om det bør være «overkapasitet» på byggesak og plan eller om det skal benyttes ekstern kompetanse når saksbehandlerkapasiteten er for liten.

Det kommer frem i samtalene med aktørene at de mener at tilgjengeligheten til saksbehandlerne må bli vesentlig bedre. De mener videre at veilederrollen og mangel på direkte dialog før og under saksbehandling, øker risikoen for mangelfull belysning i saksutredningen.

Videre er det pekt på at det er stor utskifting av saksbehandlere. Det oppleves at ei sak får flere ulike saksbehandlere gjennom bygge- eller plansaker. Dette oppleves som ei utfordring da saksbehandlere har ulik tilnærming til sakene.

Aktørene opplever at saksbehandlere har god kompetanse på sitt fagfelt, men det er enstemmighet fra alle spurte, en formening om at en byggesak og planavdeling med større grad av tverrfaglig kompetanse, kunne gitt raskere og bedre saksutredning. Man mener at samlet vil dette kunne gi vedtak som ivaretar det overordnede planverket, lovverket og samtidig får ei praktisk tilnærming.

Videre påpekes det fra aktørene, at det stilles krav fra statlige myndigheter, og gjennom politisk behandling, til nye planer og utredninger som «stjeler» av saksbehandlingskapasiteten. Når det er kapasitetsutfordring ved kommunens tekniske avdelinger, er aktørene av den oppfatning, at utredninger og planarbeid bør reduseres der det er mulig. Sett fra aktørenes synspunkt mener man at det gjennom politisk behandling skjer saksbehandling i politiske møter Dette mener man framstår som lite formålstjenlig.

Det påpekes at det bør ses på årsaken til at saksbehandlere er i stillingene relativ kort tid. Her kommer det fram synspunkter som peker på manglende saksbehandlerkapasitet og manglende tverrfaglig kompetanse, som over tid skaper stress og dårlig trivsel.

Oppsummering

De vesentligste meningene/utfordringene som kommer frem i dialogen med de utvalgte er kort oppsummert som følger:

- Byggesak- og planavdelingen i kommunen må tilføres økt kapasitet, slik at saksbehandlingstiden reduseres til et akseptabelt nivå. I dag er saksbehandlingstiden i Sortland Kommune så lang at utviklingshastigheten for aktuelle prosjekter reduseres betydelig
- Det bør bygges opp en Byggesak- og planavdeling i kommunen med større grad av tverrfaglig kompetanse (juridisk kompetanse, teknisk fagkompetanse og plankompetanse)
- Byggesak- og planavdelingen må ha kapasitet til å være mer tilgjengelig for aktørene som har behov for dialog. I dag er veilederrollen lite tilgjengelig, noe som medfører stor avstand mellom kommunen og aktørene.

Næringsavdelingen